

Stabilizacija premogovne industrije še vedno v zraku

Mnenja v senatnem odseku se dele glede stabilizacije premogovne industrije. — Marsikateri političar bi najraje videl, da se zaslišanje o premogovni industriji odloži za trajno. — Ampak letos je volilno leto.

Washington, D. C. — Kako bi bilo, ako bi ves kongres interveniral v premogovni industriji in v kaosu napravil red, uredil delavne in medzne razmere? To vprašanje še ni dozorelo v senatnem odseku za meddržavno trgovino. Zaslišanja so trajala že tri tedne, toda senatorji Watson, Fess, Bruce in drugi se še niso izrekli, kakšni zakoni so potrebni, da se premogovna industrija stabilizira.

Senatorji Wheeler, Wagner in Gooding so naklonjeni misli, da pride premogovna industrija pod zvezno nadzorstvo. Oni mislijo, da se da vzpostaviti premogovna komisija, ne da bi bilo treba kakšnega ustavnega amandmana k ustavi, da uravna produkcijo in distribucijo premoga s kontrolo nad stroški za delo. Zdi se, da je senator Couzens tudi naklonjen tej ideji.

Na nasprotni strani so pa zopet trdi senatorji, ki so nasproti takim načrtom. Senator Sackett je pri volji voditi skupino senatorjev, ki so mnenja, da je vsak tak poizkus protustaven. Senator Watson bi najraje videl, da se zaslišanje za trajno odloži. Ampak politični vzroki so taki, da se ne upa priti s tako potego na dan.

Maurer odklonil predsedniško kandidacijo

Ima kot občinski svetovalec obični del.

Reading, Pa. — James H. Maurer je naznanil, da ne bo sprejel predsedniške kandidature v socialistični stranki. To je povedal James Oneal, urednik socialističnega tednika "New Leader."

Maurer meni, da ima dosti dela, ker je socialistični občinski svetovalec v Readingu. V svoji izjavi pravi, da bi rad služil stranki kot predsedniški kandidat, ako bi ne bil prepričan, da služi veliko bolje socialistični stranki, ako je delaven za stranko v mestu in okraju, v katerem je doma. Norman Thomas se je nedavno umaknil kot kandidat za predsedniško nominacijo socialistične stranke, ker je smatral Maurerja a sposobnejšega od sebe za predsedniško kandidacijo.

Ameriške suhaške krogle padajo v Kanado.

Detroit, Mich. — Ameriška prohibicijska straža v mali topničarki na Detroitu reki je v noči od četrtna na petek streljala na neki tihotapski čoln. Krogle niso zadele čolna, pač pa so padle v Sandwich na kanadskem bregu. Nekaj krogel se je zaplilo v steno hiše, v kateri stanuje Arthur Powers. Na drugi strani stene je spala Powersova štiriletna hčerka. Kanadska policija je vložila oster protest proti streljanju v kanadsko mesto.

Tornado ubil sedem oseb.

Kansas City, Mo. — Veliki vrtilci, ki so zadnje dni razsajali po južnopadnih državah, so povzročili manjšo izgubo življenj in ogromno materialno škodo. Kolikor je doslej znano, je sedem oseb mrtvih, mnogo ranjenih in nekaj jih pogrešajo. Okrog 1000 oseb je ostalo brez strehe. Središče viharjev je bil Shawnee, Okla., kjer so štiri osebe izgubile življenje.

Standard Oil družba ljubi tudi rdeče olje

Kupila bo za deset milijonov dolarjev olja na leto od Rusije.

New York, N. Y. — Olje je olje, pa če je rdeče ali črno. Tega načela se najbrž drži Standard Oil družba, o kateri gre klas, da ima pri nji glavno besedo stari John D. Rockefeller. Vacuum Oil kompanija, ki je le podružnica Standard Oil kompanije, je napravila pogodbo s sovjetskimi oljnim sindrikatom, da bo kupovala olje, ki je producirano na oljnih polju Baku. Pogodba se je sklenila za šest let.

Amortg, ameriško-ruska trgovska agencija, naznanja, da bodo ameriške kompanije kupile vsako leto za deset milijonov dolarjev olja. Ta ruska trgovska agencija je ravnokar obelodanila 32 strani obsegaajočo knjižico o sovjetski oljni industriji, v kateri so jeremijade sir Henry Deterdinga od Royal Dutch kompanije, ker je Standard Oil kompanija kupila sovjetsko olje, in odgovori Standard Oil kompanije in Amortg trgovske agencije, pa komentarji ameriškega časopisa. V knjižici je navedena tudi sovjetska oljna statistika, za katero se izredno interesirajo kapitalisti.

Debata je trajala tri ure o vprašanju, ako se dne 16. aprila poverijo na stavko anarhistični rudarji v štirik pennisylvanski neorganiziranih distriktih. Eksekutivi odbora za ohranitev unije je bila dana naloga, da takoj podvzame korake za odklanje stavke dne 16. aprila.

Sovjeti vzeli zlato iz New Yorka v Nemčijo

Pet milijonov dolarjev v zlatu gre za nemške kredite, ker jih Amerika noče.

New York. — Sovjetsko zlato v vrednosti petih milijonov dolarjev, ki je ležalo v dveh bankah v New Yorku od 21. februarja, je bilo te dni naloženo na nemški parnik "Dresden" in odpeljano v Nemčijo, kjer bo izročeno nemški državi in banki v Berlinu za kritje trgovskih transakcij.

Sovjetska vlada je poslala zlato v Ameriko kot podlago kredita za nakupovanje blaga, predvsem strojev v Ameriki. Chase National banka in Equitable Trust banka v Wall Streetu sta vzeli zlato v shrambo. Tedaj so prišle sitnosti. Ameriška zvezna zakladnica ni hotela dati sovjetskemu zlatu potrebne valutne vrednosti. Kmalu potem je Francija vložila tožbo v New Yorku za zarubitev tega zlata pod pretezo, da je del njene zlate zaloge, ki je bila zaplenjena v Petrogradu po izbruhu revolucije. Teh sitnosti je zdaj konec, ko so sovjeti vzeli zlato iz Amerike.

Samomor glasbenega direktorja.

New York, N. Y. — Perke Hamburg, glasbeni direktor, se je v četrtek ustrelil v svoji sobi v hotelu. Poleg njega je bil najden revolver, iz katerega je bila izstreljena ena krogla. Policija je našla med njegovimi papirji pogodbo, katero je prejšnji dan podpisal s nekim gledališkim ravnateljem, v kateri je bilo rečeno, da bo prejemal \$500 tedensko plačo kot gledališni glasbeni direktor.

Izpor 200,000 delavcev proti v Nemčiji.

Berlin, 6. apr. — Nemški tovarnarji v kovinski industriji so danes zagrozili, da 12. aprila izpore 200,000 kovinarskih delavcev na Saksonekem, ako se do tega dne ne vrne na delo 20,000 delavcev, ki stavekajo. Stavkarji zahtevajo fiksno minimalno mezdo in garancijo plačila za akordno delo.

Voda odnesla most.

Burley, Wis. — Vseled neprestane deževja so narasli potoki in reke v tukajšnji okolici in poplavlili polja v dolini. Velik most na državni cesti med naselbinoma Gilem in Montreloom je povodenj odnesla.

ZAKLJUČEK KONFERENCE "SAVE THE UNION"

Ze najbližja prihodnost pokaže, ako je konferenca izvršila konstruktivno delo.

Pittsburgh, Pa. — Konferenca odbora za ohranitev unije je bila zaključena dne 3. aprila sveder. Trajala je enajst ur. Predtane so bile resolucije in vršile so se debate o njih. Za Lewisa in njegovo "mašino" ni bilo dobre besede. Sprjuna je bila resolucija za sklicanje distriktnih konvencij in da se v distriktih pometa z vsem, kar je v stiku s Lewism. Resoluciji so bili dodani amandamenti. Eden amandmentov je imel opraviti z zamorskim rudarji, druga z izkoriščanjem mladine, tretji amandment je pa naglašal da žene in hčere rudarjev največ trpe zaradi nizke mezde družinskih očetov.

Debata je trajala tri ure o vprašanju, ako se dne 16. aprila poverijo na stavko anarhistični rudarji v štirik pennisylvanski neorganiziranih distriktih. Eksekutivi odbora za ohranitev unije je bila dana naloga, da takoj podvzame korake za odklanje stavke dne 16. aprila.

Za državo Illinois in Indiano je bilo sklenjeno, da se postavi piketi pri vseh premogovnikih, ako se plača ali ne jacksonvillake lestvice.

Za organiziranje neorganiziranih rudarjev je bilo sklenjeno, da se ustanovi glavni stani v Johnstownu, Somersetu in Brownsville. Iz teh središč se bo vršila propaganda v besedi in tisku z razdeljevanjem letakov in brošuric. Izvolili se bodo tudi jamaški odbori, da se ustanovi začasna organizacija, ki se pridruži rudarski organizaciji United Mine Workers še le tedaj, ko bodo Lewis in tovariši zunaj nje.

Nobenega sklepa ni, da se ustanove glavni stani in jamaški odbori v Zapadni Virginiji, Kentuckyju, Tennesseeju in Alabami za organiziranje neorganiziranih rudarjev.

Brezposelni sestanki rudarjev in baronov

Chicago. — Dne 5. aprila so imeli zastopniki izprti rudarjev v Illinoisu in lastniki premogovnikov aparatna zborovanja, to da rezultata ni bilo nobenega. Lastniki so zborovali v Chicagu, zastopniki rudarjev pa v Springfieldu. Fishwick, predsednik rudarske unije v Illinoisu, je poročal, da se številno lokalnih pogodb na podlagi jacksonvillake lestvice množi dnevno.

W. J. Jenkins, novi predsednik organizacije illinoiskih premogovniških operatorjev, je dejal po zborovanju, da rudarska unija še ni predložila nobenega načrta, na podlagi katerega bi bilo mogoče misliti na novo pogodbo.

Eksekucija zamorca.

Oasining, N. Y., 6. aprila. — Frank Baldwin, 22letni zamelec, je bil sredi eksekutiran na električnem stolu radi umora John W. Dickinsona, farmarja iz okraja Seneca. Morilec je bil zaprt v mrtvaški celici 15 mesecev, daj kot vask drugi jetnik pred njim, in je v tem času videl več kot dvajset oseb korakati mimo njegove celice v smrt na električnem stolu.

Letalo ubilo otroka.

Belfast, Irsko, 6. apr. — Letalo je včeraj padlo v sredo vasi Dunmurry blizu Belfasta in ubilo malo deklico, ki se je igrala na cesti. Pilot je obležal težko ranjen.

Mobilski vlak vržen iz tira; vstati kriv?

Zvezne čete odkrile ogromno jamo, ki je bila polna orožja, streliva in tiskovin.

Mexico City, 6. apr. — Panamški vlak, ki je vozil v Parral, je bil včeraj vržen iz tira. Ekspresni voz in vozovi prvega in drugega razreda ter vojaške straže so se prekuclili v graben. Domneva se, da je mnogo oseb izgubilo življenje. Vzrok nesreče še ni pojasnjen. Ker se je katastrofa zgodila v distriktu vataškega gibanja, se sumi, da so najbrž vstali razdrli tir. Posobni vojaški vlak z zdravniki in postrežnicami je takoj odhitel iz glavnega mesta na lice nesreče.

Obenem je prišla vest iz Jalape, država Guanajuato, da so federalne čete v tamkajšnji okolici odkrile veliko podzemsko votlino, v kateri je bilo skrivališče, zbirališče in skladišče klerikalnih vatašev. V votlini so našli ogromno zalogo orožja in streliva, več ročnih tiskaric, cele kupe letakov in brošur ter tiskarskega papirja, dalje popolno opremo za maševanje s kriči, svečami, knjigami in duhovniškimi kostumi, vojaški uniformi, veliko zalogo avinca in drugega materiala za izdelovanje krogel, stroj za ponovno basanje nabojev in zaboje nabojev za puške in revolverje. Med orožjem so bile strojnice, puške in bombe.

Vojaki so ujeli dva injanca, ki sta menda strahala votlino. Po dolgem ispravevanju so izrekli iz njiju, da je bila votlina še dve leti glavni stan župnika Daniela Vaga, ki je vodil vataško organizacijo v Guanajuatu. On je bil vodja vatašev, ki so pred več kakor enim letom napadli vlak pri Guadalajari, v katerem je bilo ubitih in sežganih nasilnem približno sto oseb.

Indijanca sta tudi povedala, da so bili prebivalci votline obveščeni o prihodu vojakov po svojih špijonih in so pravočasno pobegnili v druge votline, katerih je več v okolici. Vojaštvo zdaj išče ostale brloga.

Predloga za povišanje mezde v nevarnosti

Administracija je za znižanje dohodninskega davka bogatinom.

Washington, D. C. — Kongresnik Woodrum iz Virginije je predložil novo predlogo za povišanje mezde zveznim uslužbencem, ker se boji, da Welchova predloga za povišanje mezde ne bo sprejeta. Woodrumova predloga predvideva povišanje mezde za \$300 za vse vladne uslužbence, razen onih, ki so v post-ni službi ali pa izučeni delavci in nastavljeni v mornariških arzenalih. Administracija nasprotuje Welchovi predlogi, ker povprečno povisa mezdo uslužbencev za tri sto dolarjev.

Woodrumova predloga povisa mezdo za 12½% na uro za delavce, ki so plačani od ure. To gre mar uslužbenkam, ki čistijo pisarne in drugim delavcem, ki opravljajo hišniške dela. Vsi ti bi pa dobili po Welchovi predlogi veliko več povišano mezdo.

Kongresnik Welch iz Kalifornije, avtor predloge, meni, da se okoli 250 kongresnikov in senatorjev strinja z njegovo predlogo, ki pa zdaj prihaja v nevarnost, ker ji nasprotujejo voditelji demokratov in republikancev. Predsednik Coolidge se je odločil za znižanje dohodninskega davka. Položaj je zdaj tak, ako se zniža dohodninski davek, da bodo uslužbenki plačali ceho.

Vlak ga je ubil.

Chicago. — Emil Nagel, železniški delavec, je bil v četrtek ubit od vlaka Rock Island železnice. Bil je na mestu mrtve.

BREZPOSELCI POGNANI V MRZLO NOČ

Zgodilo se je pod pretvezo javnega zdravja.

New York, N. Y. — Spati v milijonskih prenočiščih ali dretni na stolah je nesanitarno. To je vzrok, da je newyorški zdravstveni departament zvečer ob desetih pognal 1,100 brezposelnih alomakov ven v mrzlo aprilsko noč.

Urban Ladoux, ki je znan boji pod imenom kot mister Zero, lastnik postopja "The Tub", enega izmed teh prenočišč, je v zmoti. Vprašal je zdravstvenega komisarja: "Ali zdravstveni komisar misli, da je veliko bolje za zdravje, ako se prebije noč pod stabri naduljene železnice?"

Zdravstveni komisar se je spomnil, da želje Tammanitakega dvorca segajo v Belo hišo in se je ustrašil, ko je pričela javnost renčati zaradi ravnanja s brezposelnimi delavci. Razlagal je, da je zaradi tega pognal brezposelne delavce v mrzlo noč, da izvejo javno simpatijo.

"Razmere so take," je dejal komisar, "da niso ti lokali za prenočevanje oseb, ki nekaj nase drže. Prav gotovo so najbolj nevarni ljudje opravičeni, da spe na dostojnem prostoru. Spati bi ne smeli na klopih in tako blizu skupaj, da se dotikajo njih komolci. Vprašam one, ki se bahajo z bratstvom, ako je preveč vojaških postelj za to brezposelnost."

Brezposelni delavci, ki so bili pognani v mrzlo noč so bili razkačeni. Eden teh delavcev je dejal: "Zakaj nam mestna občina ne preskrbi strupa, da lahko napravimo sami sebi konec. Pri tem se je nevarni delavec tresel mraza, ko je alonel od stebra naduljene železnice. "Ali mislite, da je bolje za nas, ako smrzemo; kakor da apimo v milijonskih prenočiščih?"

Neka ateistična družba se je pritožila pri zdravstvenem komisarju, da so brezposelni delavci alabo podpirajo od strani misijonov, dasiravno ti misijoni prejema bogata darila v pomoč brezposelnim.

TORNADO ZADEL ARKANSAS.

Ena oseba ubita, več drugih ranjenih.

Fayetteville, Ark., 6. aprila. — Tornado, ki je sinoči pridrvel v okraj Washington, je ubil eno osebo in poškodovanih je nad dvajset drugih. Šest oseb izmed ranjenecv bo najbrž umrlo. V bližini mesteca Rogers se je utrgal oblak. Nalivi, ki so sledili, so povzročili, da je Bela reka prestopila svoje bregove in razdejala več farmarskih poslopj.

Podjetni Grki.

Moskva, 6. apr. — Sovjetska vlada in Grška se pogajata glede nove trgovske pogodbe, toda sovjeti so izgubili potrpežljivost. Grška vlada zahteva, da Rusija prej plača odškodnino za izgubo osebne lastnine treh grških konzulov za čas revolucije. Grški račun se glasi, da so konzuli izgubili vsak po 50 oblek in vsaka obleka je bila vredna tisoč rubljev v zlatu! Sovjetska vlada se čudi in izprašuje, če so konzuli morda imeli gledališko garderobo.

Pri delu ubit.

Galesburg, Ill., 6. aprila. — Jack Brachett, star 26 let in zaposlen v tovarni Coulter Disc kompanije, je bil včeraj pri delu ubit, ko je padel nanj 1000 funtov težak predmet.

Trust za pobiranje mostnine, najnovejšo odkritje

Mostninarje podpira neka vzhodna banka. — Mostovi nosijo na mostnini od 100 do 120 odstotkov zgradbenih stroškov.

Washington, D. C. — Monopolisti in trustovci atežajo po vsem svoje roke, kar se da pograbit. V Združenih državah je veliko mostov, pri katerih mora potnik plačati mostnino, ako gre ali če se pelje čez nje. Ta mostnina, ki se pobira pri mostovih, tvori dober vir dohodkov. Ljudje, ki so to opazili in zapopadli, da mostovi nosijo dobiček, kot tovarna, ki s uspehom prodaja svoje produkte na trgu, so se pričeli puliti za dovoljenje za zgradbo mostov na takih krajih, na katerih je promet velik. Pravilni bi bilo, da bi bili mostovi občinska, državna ali pa avtonoma lastnina in dobiček, ki bi prihajal od pobiranja mostnine, naj bi šel v javno blagajno. Ampak tega smo najbrž že ravno tako daleč kot od nacionaliziranja ameriških železnic ali premogovnikov.

Med take mostne monopoliste spada tudi neki Eugene M. Elliott. Ta ni zadovoljen samo s enim dovoljenjem, ampak imel bi jih najraje kar na tucete ali pa še več. O njem gre glas, da je isposloval več kot dvajset dovoljenj za zgradbo mostov. Neka vzhodna banka pa financira njegovo mostna podjetja, kot na pr. druge banke financirajo industrijska podjetja. Ta banka je dala vrednostne papirje na podlagi, da nekateri mostovi nosijo od 100 do 120 odstotkov na leto od kapitala, ki je bil potreben za zgradbo mostu.

Kongresnik Coolidge iz Misourija je prišel a bojem proti takim mostnim predlogom. Njemu sta se pridružila kongresnika Shafer iz Wisconsinu in La Guardia iz New Yorku. Ti kongresniki so priporočali zbornik, da zahteva garancije, da se takih dovoljenj za zgradbo mostov ne polaste špekulanti, ki prodajo dovoljenja sopot mostnemu trustu. Dasiravno je kongresnik Denison, predsednik odseka, protestiral proti takemu izvajanju, se je kongresnikom posrežlo preprečiti take mostne predloge, da niso bile sprejete.

Mussolini — najnevarnejši človek v Evropi.

Toledo, O. — "Če bi kdo ubil Mussolinija, bi izvršil dobro delo za ves svet," je rekel v petek profesor Maynard Krueger v svojem tukanjem govoru. — Krueger deluje za Ligo narodov že dve leti. Rekel je, da sta Mussolini in sedanja torijaka vlada v Angliji najnevarnejša evropskemu miru. Mussolini je danes največji tiran in najnevarnejši človek v Evropi. Krueger napoveduje krizo svetovne vojne v letu 1938. Takrat poteče mornarična pogodba med Združenimi državami, Anglijo in Japonako in v tem letu bo dovršen program Mussolinijeve vojne mornarice.

Rebelni list izvohan v Italiji.

Rim, 6. apr. — Fašistovska policija je odkrila v Rimu tajno komunistično tiskarno, v kateri se je vsa ta leta tiskal podzemski komunistični list z raznimi drugimi tiskovinami vred. Trije komunisti, ki so bili zagečeni v tiskarno, so bili obsojeni na sedem let ječe in došmrtno izgubo vseh državljanških pravic. Ko prestanejo zaporno kazno, bodo še tri leta pod policijskim nadzorstvom.

Olje gori na Kubi.

Havana, 6. apr. — Velika rafinerija Standard Oil kompanije v Regli je v plamenu. Enajst velikih tankov surovega olja je že uničenih. Škoda znaša milijone dolarjev. Dvesto pomorščakov z ameriške bojne ladje "Wyoming" pomaga gašiti požar.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Shodaj se na vrsto.

Naročnina: Zedinjene države (raven Chicago) \$5.00 na leto, \$3.00 na pol leta; Chicago in Cicero \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta, in za tujostvo \$9.00.

Naslov za vse, kar ima slika s tem:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society

Owned by the Slovene National Benefit Society

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$9.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

128

Dotisk v obliki št. pr. (March 31-1935) poleg vsakega izpisa na naslovu, da vam je s tem darom pridobil naročnika. Prosimo, da priložite, da se vam ne ostriji list.

VESTI IZ NARODNI

Spomini s potovanja.

Elizabeth, N. J. — Bilo je 3. januarja 1928, ko sem se odločil na potovanje, kot zastopnik ali nabiralec naročil in naročnine, da bi si zaslužil nekaj denarja za v zdravilišče, s petimi dolarji čez Philadelphia in Shamokin, Pa., in sem prišel tudi v Hazleton, Pa., ravno ko so obhajali pravoslavni Božič, pozno zvečer. Vprašal sem sobrate, kje bi se dobilo ceneje prenočišče, pa mi je bilo rečeno, naj počakam, da mi bodo še dali vedeti. Res, ko je zadnja ulična železnica odvozila v mesto in v Wilkes Barre, Pa., mi je bilo povedano, da ne vedo, kje bi se dobilo in da naj pridem drugi dan in jih vidim.

Šel sem, tavač proti mestu, sime je bila mrzla in vetrovno, mokro vreme. Še za zdravega človeka je težavno, če se nahaja v tujem mestu ponoči; še slabše je bilo zame, ker sem se bil zgubil ravno tisti dan v Mount Carmel, Pa., zavoljo moje bolezni, katere imata od februarja, 1928, po operaciji. V Hazletonu nisem mogel dobiti tisto noč prenočišča na enajstih hotelih in za drag hotel pa nisem mogel plačati za štiri ure \$2.50, ker sem komaj toliko imel. Če bi zadnji denar dal, bi drugi dan ne mogel priti v Wilkes Barre, Pa. Bil sem v restavraciji celo noč in potem sem se odpeljal s prvim vlakom jutraj v Wilkes Barre med dobre sobrate in sestre SNP, na Miners Mills, Nanticoke in Kingston, pa tudi v Luzerne so prav dobri člani in članice SNP. Vselej pomagajo s kakršnim naročilom ali naročino. Prav lepa hvala, posebno še sobratu Mike Bizjaku in Charley Sternoleju in tako tudi družini Olat za prenočišče. V okolici Wilkes Barre sem si toliko zaslužil, da sem imel za vožnje stroške do Johnstowna, Pa.

Od tam sem šel na Park Hill, Conemaugh in Tire Hill k sobratu Jakob Strelu. Lepo se zahvalim za postrežbo, Ben Kovac, pa, ker je šel z menoj po naselbini na Maple Ridge. Ko sem prišel v naselbino v najhujšem sneženem vremenu, približno 8 milj daleč od ulične železnice, mi je prišel nasproti policaj premogarske družbe in me vprašal, kam grem in kaj da šelim v Maple Ridge, Pa. Lepo se zahvalim družini Zupanc, na Seanorju, Pa., pa sobratu Martin Krasovcu, sobratu tajniku in predsedniku društva v Holopple, Pa., John Prelcu in John Leskovsku. Gredoč proti W. Va., sem se še zglasil pri J. Zidaru in pri bolnem sobratu Zakrajšku (pozneje sem čital v Prosveti, da je sob. Zakrajšek zapustil ta krivični kapitalistični svet in žalujejo soprogo v najboljših letih).

Na Dodsonu, Maryland, je bilo več tisoč Slovencev, sedaj so pa še samo štiri družine in še to bi rade šle od tam. Na Thomasu, W. Va., sem se zglasil pri sobratu Osetkar in bil prav dobro postrežen. Lepo se zahvalim sobratu tajniku John Kogoj na Piercu, sobratu Selaku na Coketonu in sobratu tajniku J. Maholcu, Thomas, W. Va. V okolici imajo nekakšno kompanijo ali Rockefellerjevo unijo, pa si želijo dati breo in komisarijo \$3.000 plače. Organizirali bodo zopet United Mine Workers ob prvi priliki. Dobra sovica, samo če bi se uresničila vstopovod, da bi imeli eno močno United Mine Workers of America. Kjer ni unije, tam ni evobodno priti v naselbine. Po nekaterih krajih mora človek imeti "permit" od superintendenta in potem še policaja varujo, da se človek ne izgubi. V Hall, W. Va., sem prišel 13. februarja 1928, na večer. Kako sem bil razočaran, ko mi je postar povedal, da moram nazaj do železnike postaje in potem od tam po Pecks Run premogarske naselbine, ali pa čakati na prostem do devetih zvečer! Vsek, ki sem ga vprašal na poti, mi je rekel, še štiri milje.

Bolezen me je prišla in moral sem seesti na neka debila. Ko sem si opomogel, sem šel zopet naprej, dokler nisem prišel do sobrata tajnika Frank Lavricha na Pecks Run. Prav lepo se zahvalim sobratu tajniku in vsem

ostalim sobratom, ki so mi pripomogli do naročil ali naročnikov. Zahvalim se sobratu Alois Bartolu na Century, W. Va.; sobratu John Snyderju in soprogi na Gladys in družinam Zadal, Kolir in Rudolf Mestek v Lost Creeku, W. Va. — Dne 2. februarja sem bil na pogrebu sobrata John Babroviča, člana društva št. 482 SNP v Lumpertport W. Va. Hvala članici Frances Seme, sobratu Pauzel in John Marčunu za postrežbo. 14. februarja sem bil v dolini Skotch Run in sem dobil človeka za agitacijo brez vprašanja za časopis Prosveta, in sicer: dnevnik Prosveto naj bi pošiljali zastoj iz Chicaga in tiste tri milijone razdelili med takšne, ki so tako "amart" in "težki", ki napravijo, da voda priteče izpod trde klop, na kateri je sedel. Časopis so predragi, munjajn je pa poceni. Hvala družini Tekavc za postrežbo in rojaku Anžlovarju, ki je hodil z menoj.

Dne 18. februarja sem prišel v sneženem viharju in v hudi zimi do tajnika na Republik, Pa. Ker tajnika ravno ni bilo doma, mi je njegova soproga svetovala, naj grem in pridem drugi dan. Tako sem bil na cesti v najhujšem vremenu in gasil aneg do kolen ter iskal Slovence, dokler nisem našel bečlarja, sobrata Milnarja, ki mi je pokazal do slovenske družine, J. Novak, člana Jugoslovanske katoliške jednote in SSEZ. Prav lepa hvala družini Novak na Republik, Pa. Lepo se zahvalim tudi tajniku John Stebanu in sinovom na Herminie; sobratu Louis Lebarju in soprogi; družini John Masson za prenočišče na Claridgu, Pa.

Na Exportu, Pa., sem bil prav po bratako sprejet, pri sobratu Joseph Benigerju. Sobrat predsednik Beniger ima na lepem kraju svoj dom; njegova soproga, članica SNP, je zalagala lepe slovenske pesmi na glasovir in sobrat Beniger mi je pripomogel do naročil in naročnine v naselbini Export. Prav lepa hvala za postrežbo.

Dne 29. februarja v White Valley nisem imel druge sreče, kot da me je sobrat tajnik potolažil, da bom kje padel zavoljo moje bolezni, da me bodo že pokopali in vse dobro napravili. — Prav lepo se zahvaljujem sobratu tajniku za pojasnilo. Če bi slučajno padel v mestu, kjer je sedež društva SNP, tedaj prosim, da bi me poslali v Elizabeth, N. J., ker ne želim, da bi bil pokopan izven sedeta mojega društva št. 540. Toliko v prijazno pojasnilo.

Dne 5. marca sem bil dobro sprejet in postrežen na Delmontu, Pa., pri predsedniku društva A. Retarju, ki mi je pokazal Slovence po Delmontu in okolici. Hvala za postrežbo! — Na Slickvillu, Pa., sem bil dobro sprejet in postrežen pri rojaku Antonu Slabetu in sobratu Frank Starina, predsednik društva, je hodil z menoj po naselbini in mi je pripomogel do boljšega uspeha pri nabiranju naročil in naročnine. Hvala sobratu A. Starini. Dne 7. marca sem bil pri Slovencih na McIntyreju, Pa. Hvala tajniku Vincent Jaketiču, Kocjanu in Kostelcu za prenočišče med rožnimi venci v obliki pravih kranjskih klobas; in Frank Zaubetu.

10. marca sem prišel v prijazno slovensko naselbino Homer City, Pa. Slovenski narodni dom imajo na prav lepem kraju. Tudi sobrat tajnik Frank Ogoreuc ima svoj dom na lepem kraju zraven dvorane. Slovenci imajo večinoma svoje domove na prijaznem kraju. Sobrat Škof ima majhno in prijazno farmo. — Hvala sobratu Andy Simčiku, ki je šel z menoj po naselbini in sobratu Frank Ogoreucu za postrežbo in stanovanje. — Dne 13. marca sem prišel v St. Marys, Pa. Slovenci in Hrvti so večinoma zaposleni pri International Shoe Leather Co. in v tovarni za glinaste cevi za kanalizacijo. Prav lepo se zahvalim sobratu Math Shusterju in soprogi za postrežbo in tako tudi Antonu Galufu, ki je šel z menoj po mestu in mi pokazal, kje stanujejo Slovenci ter mi na ta način pripomogel do boljšega uspeha.

V Durant City, Pa., sem prišel 13. marca k sobratu pred-

sedniku Frank Valenciju; bil sem v naselbini tri dni in imel sem precej dober uspeh pri nabiranju naročil, kljub temu, da stekarna American Plate Glass Co., ne dela skoro tri mesece zaradi vzpostavljene nove moderne mašinerije po evropskem načinu, iz Belgije. Mnogo mi je pripomogel do boljšega uspeha sobrat Valencij. Prav lepo se tudi zahvalim sobratu John Prosenu, ki me je vozil iz Durant City v Kane, Pa., čez slovenske farme do sobrata John Rozmana.

Zunaj je sněžilo, kot bi imel vremeniki prerok kontraktno plačo. Znašel sem se v veselju družbi v Gowandi, N. Y., pri sobratu Joseph Povhetu. Ker je bil 19. marca god vseh Jožetov in Jožic, je prišla družba muzikantov zaigrati nekaj veselih poskočnic. Na harmoniko je igral veseli Samsa, na radio in klavir pa mrs. Povhe. Zraven so peli slovenske pesmi. K veselju je veliko pripomogel newyorški veseli Stric in kalifornijski boter, katerega nam je sobrat Povhe predstavil; soproga pa je postregla s okusnimi jedmi. V Gowandi sta dve veliki tovarni, v katerih se precej dobro dela, le plače so bolj majhne; delo se težko dobi. Društvo SNP precej dobro napreduje. Imajo svoj Narodni dom ali Slovenian Hall, na prijaznem kraju v bližini postaje Erie železnice. Slovenci so večinoma zaposleni v tovarni lepila in v tovarni za usnje. V naselbini ima sobrat Gregor Samsa grocerijsko trgovino na prijaznem kraju, blizu tovarne, in tudi Mike Kranjc ima trgovino s kranjskim gulašem itd. — Prav lepo se zahvalim sobratu Joseph Povhetu in soprogi za postrežbo; sobratu Pečniku za vožnjo s avtom in sobratu Louis Busčaju za spremstvo po naselbini, da sem imel boljši uspeh z naročili.

V Buffalu sem prišel k sobratu Alois Zakrajšku, mojemu prijatelju, s katerim sva bila skupaj v Dubuque, Iowa, leta 1918. Sobrat Zakrajšek in njegova soproga sta mi pripomogla k naročilom. Hvala sobratu Zakrajšku za postrežbo, in tako tudi sobratu Antonu Zakrajšku. V Buffalu se še dobro dela po nekaterih tovarnah, če se primerja z drugimi mesti. Seveda tudi tu ni delavcem z rodicami postlano. Brezposelnih je tudi precejšnje število. — V Little Falls, N. Y., sem se ustavil pri sobratu Frank Petausu na Lovers Leap hribčku. Delavci v Little Falls imajo dosti nezajeljenih počitnic. Tovarne delajo samo po dva ali tri dni v tednu; ena velika tovarna ne dela že več let. Hvala sobratu Frank Petausu in soprogi za postrežbo.

V Cooperstown, N. Y., sem prišel 27. marca v slovensko farmarsko naselbino, Cooperstown in Fly Creek, k sobratu Joseph in Adolf Kriehu. Ker me je pa začela bolezen preveč nadlegovati, sem bil primoran iti naravnost domov v Elizabeth, New Jersey, ker si ne želim, da bi obležal kje na samotnem kraju brez vsake pomoči. V Fly Creeku, N. Y., bodo tudi imeli svoj Narodni dom na prijaznem kraju, zraven dobre ceste in železnice. Poleg dveh društev SNP imajo tudi svoje Samostojno društvo in Mlekarsko zadrugo.

Vsem, ki so mi pripomogli za kakšno naročilo ali naročino, se prav lepo zahvaljujem in tako se tudi prav lepo zahvalim za naročilo srajc v vrednosti \$81, sobratu Joseph Zeletu iz Moherlanda, Utah, in Frances Zakovšek iz North Chicaga, Ill. za naročila. Večinoma so povsod slabe delavske razmere, najhujše so pa prizadeti premogarji, posebno stavkarji. Lewisov sistem za separatne pogodbe s premogarskimi družbami je napaden in koristen samo velikim premogarskim baronom.

Delavske razmere v Elizabeth in v okolici so bolj slabe že od lanske jeseni, kljub temu, da je v Elizabeth, N. J., čez 170 industrijskih podjetij in med temi velikimi podjetji so tovarne Singer Sewing Machine Co., Standard Oil Co., Bethlehem Shipbuilding Corporation, American Type Founders Company in Durant tovarna za avtomobile Star in Flint. V avtomobilski indu-

striji se zdaj skoraj še najbolj dela in tako tudi pri Fordu v Kernu pri Newarku, N. J. Nikomur ne svetujem sem hoditi za delom, ker se težko dobi in ne želim, da bi imel kdo nepotreben stroške radi mene. Če pa kdo potuje v New York ali Newark, N. J., se lahko oglasi gredoč tudi v Elizabeth, N. J. pri društvu št. 540 Slovenske narodne podporne jednote.

Sobratški pozdravi!
Andy Samsar, Box 35, Station A, Elizabeth, N. J.

Poročilo o delitvi podpore.

Strabana, Pa. — V Prosveti sem čital poročilo clevelandskega pomočnega odbora za podporo stavkarjem. Človek bi mislil, da omenjeni odbor ne bo zvedel o raznih intrigah, ki so nastale vseh delitve podpore, ki jo je pošiljal v stavkovni okraj. Jaz nisem o tem odboru nič poročal, ampak pritožbe so prihajale na odbor v Cleveland od raznih nezadovoljstev. Jaz sem zadovoljen, da je odboru znano vse, kar se dogaja, ker vem, da odbor, ki ga osebno poznam, se tudi za vsa vprašanja zanima. Meni je odbor parkrat pisal, osimra stavil par vprašanja, kako se deli podpora. Odgovoril sem tako, kot se deli in odbor me ni grajal. Torej je z molkom pristal, da delamo pravilno.

Odbor iz Clevelanda je dal v zadnjem poročilu njihovega delovanja in namena njih pomoči ne akcije precej ljudi, kaj je bil njih namen in par krepkih zaničnim, ki kritizirajo delitveni odbor v Penni in Ohiju. Jaz se s clevelandskim odborom popolnoma strinjam in tudi vsak pošten stavkar se strinja; na karakterje v nižinah se ne oziram.

Da je nezadovoljnost glede delitve, so krivi razni vzroki in vzgoja ljudi pa se na več. Ljudje, ki so poleg črne suknje začasno oblekli rdečo, so temu največ krivi. Oni kriče, kdo pa še temu pa temu zaupa! Vprašujejo, zakaj se ne bi poslalo naravnost na posameznike in tako dalje. Potem kriče, da smo šovinisti, ker nečemo podpirati mednarodno. Tisti, ki je mogoče dobiti največ, najbolj kriči: "tako je prav, jaz nisem še nič dobil!", pa čeprav se mu je hrbet vil pod butaro oblike, ki jo je domov nesel kot stavkovno podporo. Imam take ljudi zaznamovane. Tudi kriče jaybo, da niso dobili denarne podpore, pa imamo potrdila od njih, da so jo prejeli, ki bodo ob priliki objavljenja, pa magari s fotografijo človek, ki so jih menjali.

Njihov cilj namišljenih radikalec, ki operirajo ob sezonah, je naše delo in zaupanje dike-ditirati in nič drugega. Mislijo, da bodo s tem dobili zaupanje oni, ker ne vedo, če hoče človek imeti zaupanje, da si ga mora leta in leta z delom, ki ga vrši, ustvariti. Ti karakterji si ga ne bodo, vsaj pri mislečih ljudeh ne. Grozi se na vse načine in zmerja, ne podvzamejo pa akcije, da bi nam pokazali kaj nepravilnega. Kriči se: Ta ni do bil, oni ni dobil! Kriče v imenu ljudi, ki jih niso našli, da jih zastopajo, pa se s tem delajo dobri, čisti: pogledjte me, tako bi jaz delal, pa vidi res človek, ki nima razuma, v demagogu do brotnika. Medtem pa, če bi v resnici imel kaj v rokah, bi hotel vsakovratne protiusluge za uslugo; moral bi postati demagog.

Toliko dela, ki ga je bilo izvršeno v tem okraju do sedaj, si človek, ki ga je vršil, če se nazaj osre, sam sebi ne more verjeti, da je bilo izvršeno, pošteno izvršeno, vsaj v toliko, kolikor more človek, ki ni nezmojljiv, izvršiti. Namen je bil dober in tudi se je posrečil, vsaj v zadovoljstvo velike večine.

Za delo, ki ga jaz vršim za SNP, smo obdržali konferenco društev prizadetega okraja 8. febr., ki je bila stoprocentno zastopana, po pravilno izvoljenih zastopnikih. Moje delo v delitvi podpore je odobrila in delo gl. predsednika, br. Vincent Cankarja, da je postavil za zastopnika v tem okraju mene. Za drugo podporo v obliki in denarju, ki prihaja name, sem bil tudi izvoljen poleg drugih petih članov konference društev in klubov izobraževalne akcije JSZ. Torej reprezentiramo v odborih

OPAZOVANJA

Z eno nogo v avtu, z drugo na oslu. . .

Milina je, opazovati ameriške ekonomske filozofe. Po mnenju teh filozofov je tu in tam nekaj narobe, toda ta "nekaj" je tudi potreben. Na primer: Solnce ure ne moremo nvesti v žepu ali na zapestju, zato je žepna ali zapestna ura zelo potrebna. Ali solčna ura je tako romantična, zgodovinska reč. . . Kako bi jo praktično porabili, da ne umre? . . .

Neki filozof je pred leti svetoval: Kadar delite politične take med brezposelne delavce, zavijte v vsak letak klobaso. Delavec se bo bolj zanimal za vsebino letaka, ko si uteši želodec s klobaso. Nauk: Napolnimo najprej ljudem želodce, potem šele jim napolnimo glave. Prazna glava ne boli, prazen želodec pa grdo kruli. . . Toda poln želodec rad povaroča lenobo mišic in v glavi. . .

Veleučjenjak, ki se neprenehoma vrti v New Yorku v Los Angeles in nazaj, je hudi, ker ženske delajo v tovarnah.

"Pomislite, dva milijona deklet dela v tovarnah v tej državi, samo v tovarnah. To je dva milijona preveč. Ta dva milijona deklet bi se moralo omožiti in producirati dobre otroke za prihodnjo generacijo."

(Faktično dela danes približno deset milijonov žensk v tovarnah, prodajalnicah in pisarnah Amerike.)

Medtem, ko je veleučjenjak zaplaval gornje krilate besede, si pa učenci in učenjakinje v Chicagu belijo glave z nečim drugim. Studirajo namreč, kako bi mogla družina petih glav izhajati s tridesetimi dolarji plače v tednu. Dognali so na svoje valiko presenečenje, da več kot polovica delavcev v Ameriki povprečno ne dobi več kot trideset dolarjev tedensko. In zdaj računajo koliko gre za stanarino, koliko za hrano, za obleko, kurivo in luč, zdravnila in zdravila in zavarovalnino. Ko so zmrzavili nekaj budget in doleteli kvote vseh potrebščin, ki jih more pokriti bedna tridesetdolarska mezda, so našli na koncu, da ne ostane prokletega centa za kinogledališče, knjige in časopise, sploh nič za zabavo in razvedrilo!

To je muka. Kaj? To, da računajo o eksistenci delavske družine ljudje, katerim dovolj ostaja tudi za dva ali tri avtomobile v družini, dijamante in opere, importirano Eganje, tedenske bankete v hotelih in za "odmore" v Floridi!

Končno so prišli do zaključka, da družina delavca lažje izhaja, če poleg očeta dela v tovarni tudi žena ali odrasla sin ali odrasla hči. . .

There you are! Veliki filozof pa misli, da dva milijona deklet dela v tovarnah zaradi kratkega časa! On svetuje, da je bolje, če se dekleta omože in fabricirajo otroke — da bo dosti otrok v prihodnji generaciji. Tako zahteva dobra stara navada, dobra stara institucija av. zakona, ki je danes v nevarnosti zaradi ženstva v industrijah. . .

Ali vidite, kako se bijejo po celjstvih od desne in leve?

Kadar čitam ali slišim takega zmešanca, jih vidim, kako se vozijo v najmodernejšem avtu, obenem pa vlečejo osla za seboj. . .

Radi bi imeli komfort modernih industrij, obenem pa zahtevajo nazaj razmere, ki so odgovarjale v dobi lesenega pluga. To pa je nemogoče.

lahko rečem 80 odstotkov stavkarjev slovenske narodnosti in imamo kot taki tudi pravico, da sprejemamo in delimo po našem najboljšem prepričanju in ne rabimo sugestij demagogije od zunaj.

To naj bo samo za sedaj povedano, odkod intrige in nezadovoljnost. Se nadalje priporočamo vsem, ki ste kaj pomagali na katerikoli način, da radi nepoštenih ljudi ni treba pustiti brez pomoči tudi poštenih, ki radi sprejemajo vse, kar jim prav pride. Bratski pozdravi! — John Terčelj.

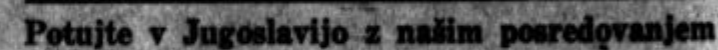
Iz tega logično sledi, da v času sedanje brezposelnosti trpe le delavci. In zopet bodo trpeli le delavci ob času prihodnje brezposelnosti, ako se delavci ne streznejajo, se organizirajo politično v svoji stranki kot razred. Bankirji in profesionalni političarji se zavedajo in razumejo, da delavci postanejo le tedaj nevarni, ko se prično zavedati svoje politične moči in da ta nevarnost zanje postaja toliko večja, kolikor bolj se med delavstvom širi zavednost o politični moči.

Izboljšanje sedanjih gospodarskih razmer za delavce in končna osvoboditev delavstva iz kapitalistične mezdne sužnosti je odvisno od delavstva samega. Delavstvo je podobno silnemu duševno dremajočemu orjaku, ki se ne zaveda svoje izredno velike moči. Ampak če so sile na delu, to je razrednozavedno delavstvo, ki drami tega orjaka, da ga predrami, da se bo nekoga dne zavedal svoje politične moči in jo uporabil v svojo lastno korist.

PIJANI JAKA

SESTRI

Vlagajte tukaj,

Tiskarna S.N.P.J.

**SPREJEMA VSA V
TISKARSKO OBRT
SPADAJOČA DELA**

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

**TVO TISKARNE APELIRA NA
STVO S.N.P.J., DA TISKOVINE
AROCA V SVOJI TISKARNI**

Cene zmerne, unijsko delo prve vrste. Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne

Pište po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue

CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTMENA POJASNILA